

POLITICE

Răsipă să înceteze...

Intr'o formulă de generalizare — dar desigur vizind numeroase cazuri caracteristice — d. Al. A. Bădăreanu s'a ocupat, între altele, în lămurirea sa discurs de la clubul conservator-democrat din Iași, de spiritul de răsipă, care domnește la clasa noastră birocratică.

Despre multe s'a vorbit la noi — în privința multor categorii s'au dus la noi campanii — unele perfect îndreptățite. Niciodată, însă, nu s'a vorbit și mai cu seamă, nu s'a vorbit desul, despre a tot puternicia clasei birocratice și spiritul de care ea este animată.

A tot puternicia ei — fiindcă cele mai bune intenții sunt anihilate sau falsificate, de aceste birouri cu concepții în stare de închistare, sau cu deprinderi și proceduri necorecte.

Spiritul acestei clase este pururea în favoarea membrilor ei, cu nesocotirea celor mai vitale interese ale Statului.

Cazul cu furniturile de lemne de la C. F. R. este cel mai caracteristic.

Fiindcă un ministru și-a permis să aibă concepția, că Statul, ca cel mai mare consumator, trebuie să plătească prețul cel mai mic, acel ministru, grație manevrelor birocratice și a unui politician ticălos, a fost acoperit de calomnii și hula.

Necăscut ministru care a cumpărat cu 8 lei m. c. de lemne, din care, cu toate împrejurările nenorocite din acest an, s'a predat 44 la sută; cinstite birocratice, cari, fără știrea ministrului, în August, cu șapte luni mai tirziu, după cumpărătura cu 8 lei, plătesc 10 lei m. c., din care pînă în prezent s'a predat foarte puțin.

A fost hulit, calomniat, ministrul — de cel mai ticălos dintre oamenii noștri politici și de apașii presei, puși în serviciul birocratilor. A fost hulit, calomniat — dar nu fără folos pentru țară vor fi neajunsurile omenescii suferite de ministrul îndrăzneț, care, cel dintâi, a pus stavilă răsipii birocratilor.

Începutul fericit va fi continuat. A tot puternicia și concepția dubioasă a birocratilor vor trebui să dispară.

Țara aceasta, cu sporul de necesități, cu chemarea ei în raporturile din afară, are nevoie ca toate cheltuielile să corespundă unor nevoi reale. Nici o centimă să meargă de alt acolo unde trebuie.

Iar acei cari vor voi să se opună acestor cerinți vor trebui să dispară și cu dinșii să se fi sfârșit și tot puternicia birocratilor și spiritul de răsipă, astăzi în floare.

NICI POLEMICI

Zilele povestesc că notarii au confundat pe d. Mihail Negruzi cu d. N. Iorga și au cerut să vorbească la congresul lor.

Ortă și de confuz... stilul d-lui Iorga, nimic din copul d sale — ofară de barbă — nu se poate confunda cu copul d lui N-grozzi...

O importantă comunicare științifică s'a făcut la Paris despre „lis sans-cer-neau” — oamenii fără creier. Academicienii au numit cazurile aceste niște fenomene.

La noi însă atari fenomene sunt mai puțin rare: Chăn, Stratin și cîți alții!

Partidul liberal are prea mulți candidați la portofoliile ministeriale. De aceea vor rămînea vîo cîți va lo... Externe.

Pînă la împăcarea romîno-maghiară, Liga Culturală a acceptat o împăcare etno-romîna. Ia adevăr „Universal” anunța pentru ieri o adunare a Ligii gâlțefene în... „saloanele Goldenberg”.

Ni se otrage atenția că d. Dim. Orănescu a adresat stroyele intitulat „Inchinarea Păstorilor” și nouă și „Univer-sal”.

Autorul ne-a trimis versurile de la

spital. Nu știam însă că suferă de boala... eblicității.

„Gavranul se retrage” — spunea cineva — „Take Ionescu, Arion au primit procese pentru Februarie.”
„E un semn și mai sigur — răspunse celdalt — Stroya a primit afaceri de recrutare, tot în Februarie.”

Simpaticul instigator iașan Dimitria a căpătat „Bărbăște și Credință.”
„Un-spre-zece copii!”

De ce atît de dese desfășurări de forțe publice în fața sălii „Carogiale”?
Pe efectul Stroya se teme să nu se atenteze la fotografia, pe care i-o expune a-telital Weiss, — în mărime notarelă...

EPILOG

Că va fi azi sau mine, — o o simplă chestie de zile și ele nu contează în viața neamurilor, — dar acum lucrul e sigur — guvernul se va retrage, — și accontăm acest verb, pentru că el s'a nu cuprindă nici pe departe o altă noțiune, de cît acea a curatului înțeles, o retragere cinstită, după o cinstită și laborioasă muncă, pentru binele și prestigiul țării noastre.

Vor trimbița — după cum au făcut-o și o fac cei interesați și de rea credință — motiva de acele, care ar fi să le îmbrace într'o aareolă, oare care, venirea lor în locul actualului guvern.

Ori ce-ar fi, adevărul rămîne unul și același: altă timp cît guvernului de colaborare i-a fost dat să diriguiească nevoile țării, în cartea acestia s'au inserat pagini de atîi rîvnită, — prestigiu cîștigat în fața politicii europene — opere mari neludoioasă, cărora li se adărgă toate acele de ordin intern, menite să îmbunătățească atît, dacă nu să transforme radical, înfățișarea stărilor de lucruri de pînă acum.

Nouă teritorii și nouă locuitori, — o preponderanță în peninsula Balcanică, de atîi rîvnită, — prestigiu cîștigat în fața politicii europene — opere mari neludoioasă, cărora li se adărgă toate acele de ordin intern, menite să îmbunătățească atît, dacă nu să transforme radical, înfățișarea stărilor de lucruri de pînă acum.

Ajunge să menționăm dintre acestea cele două mari îmbunătățiri: cea a că-

ELOGIUL FAPTELOR

Increzător în puterea convingătoare a faptelor, ministrul lucrărilor publice, nu se ocupă de cît prea rar de persoana sa proprie. Și cînd o face — pentru spulberarea unei infamii, sau pentru a răspunde unuia din numeroasele și nedemnele atacuri, cu care adversarii țîn să-i clădească piedestalul înălțării, — atunci tot elementul pozitiv al faptelor alcătuiește fondul cuvîntărilor lui.

Pentru întăia oară, în acel mare discurs, pe care l'a rostit de curînd la clubul conservator-democrat, l'am auzit vorbind de el însuși, fără nici o provocare directă.

Făcuse acea marș și luminoasă expunere a situației, plină de învățăminte pentru acei, cari din cursul evenimentelor de ieri țîn să tragă linia de conduită a activității lor de mini. Și ajunsese la examenul chestiunii: care e uzura partidului, în timpul guvernării de pînă acum?

Cu seninătatea omului care simte că și-a făcut toată datoria, frunțașul democrației conservatoare, arată esența campaniei duse în jurul cazului Berman Iuster, repetînd concluzia, pe care o mai formulase cu altă ocazie: „Am desființat vechea tradiție a birocratilor. Statul care e cel mai mare consumator, nu trebuie să plătească prețurile cele mai mari. — Față cu nevoile pe cari ni le creiază noua situație politică a venit vremea ca nici un ban din cheltuiala publică să nu meargă aiurea de cît acolo unde trebuie.”

Și fîrît pe calea aceasta de lucruri,

ier ferate — căreia ar fi să se adărgă înfăptuirea atît de mult rîvnitei conduite petrolifere — și îmbunătățirile și sporurile cedate instrucției publice pentru a vedea că dăinuirea la frînele statului a avut urmări de acele, ale căror roade vor fi culesse imediat și de toți, spre binele neamului și cinstea partidului ce le-a înfăptuit.

Și azi, dacă ast-fel e roata lucrurilor și faptelor, — guvernul de colaborare va da loc altuia — ca un mijloc și o garanție a dăinuirii neștirbite a vieții constituționale, aceasta o va face fără nici o mîhnire, cu conștiința împacată însă că viața lui guvernamentală nu a fost eacă și că tot timpul ei a avut răspunderea ce i-o implica situația, și a făcut pe deplin și cu prisosință cea mai conștiincioasă datorie.

Și dacă va sosi — azi sau mâni — clipe intrării în faza reculării de forțe și energie nouă, o va face cu dragă inimă și cu nădejdea caldă că, atunci cînd țara va apela din nou la puterile sale — partidul conservator-democrat — cel puțin — va fi tot atît de tînăr și viguros după cum a fost atît timp cît încrederea în forțele sale și puternicia lui înjghebare i-au dat puțință să concureze la înscrisere în cartea neamului a unora din cele mai glorioase pagini.

NOTA ZILEI

O mostră.

În anul din zilele cari arată multă simpatie ramolului și smolului Flevea, găsim următoarele rînduri:

În urma cercetărilor făcute cu privire la furnitura de lemne dela închisoarea Văcărești, am putut constata că informațiile publicate în numărul nostru de Duminică nu corespundau adevărului.

Cu afacerea lemnului — de care s'a fîrît și ex-tribunal le-a fost fatală și celor de la „Facla” nu e de mirat. Non este numai un singur lucru, — că minciunii de profesie rectifică, dezmint, una din sata lor de mincuni zilnice.

Explicația nu poate fi decît una singură: de astă dată și-au găsit boclucul cu Văcăreștii în persoană și au văzut spectrul dubel. Pășaniiile colegului lui Bogdan-Văcărești i-au învățat minte.

care legate de persoana sa, îmbracau un caracter subiectiv, ministrul adaugă:

— Dar toți cei cari m'au atacat, fără pic de conștiință, n'au găsit un cuvînt bun pentru faptul că am sporit activitatea departamentului meu cu lucrări de de-aproape jumătate miliard, care au menirea / de a ne ridică, acolo unde ne îndreaptă mersul ascendent al vieții noastre economice și a aspirațiilor noastre politice.

Mi s'a părut că vād în această declarație, — la care tocmai țineam să ajung, — un sentiment spontan de revoltă împotriva nedreptății făcute prin tăcere, a ultrajului adas prin n-păsare. Și dac'a fost cu adevărat revoltă, ea e desigur generoasă și justificată pentru că oferă singurul chip de a răspunde celor, cari încearcă să tăgăduiască evidența.

E în adevăr fără precedent, pînă astăzi, ca stăruința neadormită a unui ministru să fi provocat, la un singur departament, un credit așa de considerabil și în acelaș timp așa de util. Și e rar — chiar în ticăloșia moravurilor noastre — ca asemenea acte să nu fie răsplătite imediat cu cea mai caldă, cu cea mai largă recunoștință.

De sigur mâni, cînd pasiunile de acum își vor schimba poate cursul, sau cînd cel puțin intențitatea lor se va fi potolit intru cîiva, se va vedea ce a însemnat trecerea la ministerul lucrărilor publice a unui om de voință, de perseverență, și

de puterea de muncă a aceluia, care a reprezentat Moldova în actualul guvern. Se va vedea atunci ce preț înfățișează activitatea acestui om, care pentru a face operă de bună și fecundă administrație, a trebuit să lupte cu dificultăți dinăuntru, tot atît de mari ca și cele din afară, — mai mari poate, dacă se are în vedere tenacitatea rutinei și a re-lor deprinderi. Și de sigur mâni, răsplata recunoștinții va veni dela sine.

Mă întreb însă, ce se va săpa mai adînc în sufletul omului datoriei, și ce-i va da mai multă și mai curată mulțumire intimă: Hula de tractorilor de azi, sau osanalele întirziaților de mâni?

Eug. Herovanu

OAMENI ȘI LUCRURI

Paradoxul valorilor

De trei ori bine cuvîntat fie numele geniului muzical care a fost Richard Wagner!

Mulțumită lui Parsifal, care — intrat în domeniul public — a putut fi montat și cîntat în toate centrele mari europene și în Capitala Franței în primul rînd, s'a dat uitării acel obsedant eveniment european — și parizian mai cu seamă — al apariției și relintoarcerii Giocondei lui Da Vinci: Mona Lisa!

Un an de zile lumea civilizată a purtat povara copleșitoare a acestei chestiuni artistice aventuroase care n'ar fi fost nicădată nici acum, dacă nu survenia evenimentul artistic mondial, — emanciparea de sub tirania Beyrentului — a operei wagneriane.

Nu mai o stare imensă actualitate poate veni de hac unei preocupări copleșitoare cum fu afacerea Giocondei, căreia, nu de mult, li se mai alăturase, în Germania, dispariția nu știm cărui arhi-prețioase colecțiuni de gobelinuri.

E o problemă unică în felul ei, avînd filosofia ei a parte, — stăpînirea capo d'operelor artistice, paza și îngrijirea lor, răspunderea pentru autenticitatea lor, pentru inviolabilitatea lor. Și de cîte feluri este această modernă problemă!

A avea monopolul unei Opere ca Parsifal, legată prin testamentul autorului, pe timp limitat din fericire! — de o scenă unică, o localitate modernă, într'o sală de muzeu, o plîză extraordinară, unică, inimitabilă, — lată goji cari pot apăsa pe conștiința unei națiuni, tot atît de mult pe cît o onorează.

Dar cîte aspecte prezintă încă obsesiunea valorilor în viața popoarelor și a indivizilor!

Ceteam, nu de mult, drama vieții unui fu al lui Goethe, fanăbușit de greutatea numelui care-l copleșea cu răspunderea uriașă... Societatea constituită pentru „Cultura” lui Goethe în Germania a consacrat volumul anual acestei biografii a lui Goethe-fil.

Aduceți-vă amînte de acel biet Duce de Reichstadt, fiul „Vulturului”, — umbră plîpîndă a marelui stejar ce fusese Napoleon...

Cu ce melancolie spunea to una din scene:

J'étais plus grand dans ce bercéau que dans ce lit.

Leagănul, într'adevăr, îl căpătase de la orașul Paris ca prunc al Marelui Împărat; pe cînd patul i-l dăduse Curtea de Austria... De aceea el singur pricepea că stingherește prea multă lume, cu autoritatea părintelui său, obsedantă pentru Europa întreagă:

„Donnez, que de ce voile exquise je m'enveloppe, Pour pousser le soupir qui délivre l'Europe.”

Iar dacă din mediul unor descendenți olimpici ori eroici ne scoborîm în acel al muritorilor mai simpli, oare nu găsim de atîtea ori copleșind pe cei slabi — greutatea unor nume părințești? Și doară lamea nu poate merge numai în sus, ci cu abateri, cu fîrîngeri, cu zig-zaguri, cu accidente... Ce vină au copiii să îndure presiunea părinților, cînd aceștia, întîmplător, și-au dobîndit oarecare fîsimă și au cancerit un loc de cinste ori de glorie?

Cine știe!
E poate cerința unei ascunse legi de echilibrare. Prea de multe ori urmașii se

folosesc ușor, nedrept, de ascendența celebră ori bogată și de aceea, în alte împrejurări, destînlul copleșeste pe unii sub apăsarea premergătorilor lor, sub obsesiunea valorilor consfințite...

Rodion

RECENZII

Ion Bogdan. — Documentele lui Ștefan cel Mare, 2 vol. Buc. 1913, Sococ.

Mult așteptata lucrare a d-lui Ion Bogdan, profesor universitar asupra diplomației interne și externe a lui Ștefan cel Mare, a văzut lumina tiparului. Plănuțită în 1904 Iulie, ea nu putea fi isprăvită de cît în 1913, după 9 ani de strădanie. Toată colecția d-lui Bogdan cuprinde 448 numere de documente, din care numai 264 sînt reproducere după originale și celelalte toate direct făcute de autor, iar restul de 184 sînt copii, surse vechi sau simpla regeste, după opise, perlipis sau simpla indice ca cel de la Jolefa.

Dacă punem în socoteală că dintre cele 264 originale s'au găsit în țară la principalele depozite 137 bucăți, fiecare vede că prea lăcut s'a lucrul ca să se copieze cele 81 urice ce se aflau în afară de Regat și alte 46 originale de pe la particulari, mei lipsind încă multe originale, care se află împrăștiate pe la particulari, și despre care autorul nu s'a silit nici să le afle, nici să le adune.

Pe lângă înclinația lucrării, cetitorul rămîne nemulțumit cu planul lucrării. D-sa publică textele slavone fără să le dea și traducerea; se mulțumește să dea sumare în capul fiecărui document, dar aceluș sumar nu cuprinde în esență tot ce spune documentul, iar pe alocurea greșete conținutul.

Din toate acestea reiese că publicația d-lui Bogdan nu se poate utiliza de cît de cetitorul slavist, care trebuie să bучи-nească rînd cu rînd ca să afle ce caută. Planul acesta al lucrării nu poate fi scuzat cu nimica; ce-ar fi fost dacă se adăogau 15—20 coale la publicație! Și așa autorul a încasat 10.000 lei alocații de Haret, pentru adunarea materialului, adică a celor 127 documente externe, ceia ce revine de fiecare document copiat cîte 90 lei, iar plata tiparului a făcut-o comisia istorică.

Cetitorul neslavist se va uita la lucrarea d-lui Bogdan și se va mulțumi cu ceia ce-i dă autorul în rezumat; în plus însă va vedea mania ce are autorul de a polemiza cu morții și cu vii, a-i răduce pe toți la nimica și pe Hașdeu și pe Melhisedec, ca să nu vorbim de cît de cei mari și dispărûți, așa că cu drept cuvînt se va întreba: Ce a vrut să urmărească autorul cu această publicație? Să pună în evidență starea lucrurilor de sub Ștefan cel Mare, ori să-și etaleze marea sa persoană pe de asupra tuturor oamenilor țării.

Din nici un rînd nu apare figura lui Ștefan Vodă, dar din toate rîndurile reiese strășnicia autorului, care împarte meritul și demeritul, la toți cari au avut nefericirea de a se ocupa de diplomația lui Ștefan cel Mare.

Deci a dona imputare ce se poate face lucrării e că nu i completează, nu folosește cetitorului romîn și nu e obiectivă.

Ce bine ar fi venit la mărjea persoanei lui Ștefan Vodă și mărjea operei!
Pentru a adevări felul lucrării stăruim asupra lipsurilor și bunurilor ei din cetirea a 30 documente de la început: Cinci doc. le dă în regeste; 5 le dă în surte vechi, iar 19 originale în limba slavă; din aceste 19 urice slavone nu traduce de loc 15 din ele, la 2 dă surte vechi găsite în diferite depozite; și numai la două face traduceri proprii.

De ce această zgîrcenie în traducere? Oare nu e un sistem de a evita deseale greșeli, ce d. Bogdan face în traduceri, lucru constat și în desbaterile Academiei? Nu credem, de și d-sa găsește pînă și la Hașdeu și la Melhisedec și la toți cei mai noi traducători de urice slave.

Că d. Bogdan nu e impecabil în traducere, dăm cîteva specimene culesse din primele 30 documente. La doc. sub No. 3, dă în sumar: „Oancea și fratele său Petras”; textul slavon scrie „Oancea i sin (fiul) ego Petras”.

La acelaș doc. în note traduce astfel o notă slavă găsită pe uricul din 1458, „Inclîul mare privilegia dat de Ștefan Vodă și și-a pus pecetea sa cea mare și noă pe acest privilegia al Mînăstirei Neamțului”. Că nu poate fi aici vorba de înclîul privilegia, e că poartă numărul 3, iar cu

KALODONT

PASTĂ DE DINȚI

de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc

F.A. SARG'S SOHN & CO., Viena-Berlin-Paris

Reprezentanți: Sava. Lăzărescu, București.

6 luni înainte dăduse un alt privilegiu Bistriței, dar notița slavonă spune: „prăveae egda sătavori privilegio velico Ștefan Voevod, a on postavi svoi peceat novii vechii...”, adică pe românește: În ziua când a făcut privilegiu cel mare Ștefan Vodă, iar el a pus a sa nouă pecete mare”, deci nu că acest uric al Neamului e în-țitul privilegiu dat de Ștefan Vodă, ci autorul notiței a crezut de cuviință să însemneze că „atunci când s'a făcut acest uric pentru întâiași dată Ștefan Vodă și-a pus marea pecete nouă de 8 cm. diametral”.

Domnii obișnuiau să aibă peceta mare și mică și citorul de urice slave știe să distingă în sfragistică toate asemenea caracteristice ale sigiliilor vechi, care spun și ele pe lângă arta săpăturii în lemn ori metal și lutelesul lor politic ori bisericesc.

— In doc. VI traduce „bud caki lazic” de ori ce „neam” în loc de vechia și plastica expresie „de ori ce limbă ar fi”.

— Pe să „Vailami” din doc. VI îl traduce cu „piad”; mai propriu secl. al XV-a e cuvântul „stezje” care și azi se aude la munte și arată o stare mai primitivă a industriei textile.

— La doc. IX se mulțumește a da un surte vechiu al arhimandritului Isaia Băloșescu, pe motiv că „este exact în ce privește înțelesul”. Acest tâlmăcitor traduce pe „nașih predcov” = înainte fiitorilor noștri domni. Aici avem termenul uzitat „procatohilor noștri” sau „celor ce au fost înaintea noastră”; iar fiitorilor e un latinism inuzitat în școala de tâlmăcire slavonă.

— La doc. XI d. Bogdan zice în sumar „Nesgol și Tatul, nepoți de frate ai lui Poiană”. Textul slav zice „Sinorteha Poianinom” = fiul lui Poiană!! Nepot de frate e bratanič.

— La doc. XIII zice în sumar „o prisacă lungă gruii de la Șacovă”, pe cînd textul cuprinde „oa conet grunea” = la capătul gruiului”, iar la nota explicativă a frazei din text „cît poate trăi o prisacă” prin „cît poate să arunce un om cu măciuca” se mai putea spune și „cît poate să arunce un om cu toporal”, care vine din documentele secl. al XVII a.

— La doc. XIX traduce pe „teagalisa” cu „s'a judecat” în loc de vechiul „s'a părțit”, care și azi se întrebuințează în Bucovina și cum îl traduce toți descălii vechi ca Evloghie, Stamatii, Debrici. Iar în felul cum scrie textul slavon ne mirăm că d. Bogdan, slavistul emerit scrie: ani eto = nici alt cineva, în loc de „a nictio” unde negativul n' alăturat pe lângă relativul eto îl face nehotărîtul nictio, iar nici de cum negațiunea ni nu se pune pe lângă adversativul a = iar. Tot așa și pe „potrebi zna”, cui va trebui să știe d-na îl scrie ca un singur cuvînt „potrebizna” ca viitor de necesitate: „trebuie să plece, trebuie să vină, trebuie să traducă”.

— La documentul XXII, traduce pe „perepis” cu „numărătoarea oilor sau a berbecilor” și în nota face polemică ridicînd traducerea lui Stoica Nicolăescu „cizla de la Bacău”. Dl. Bogdan trebuia să ne facă etimologia cuvîntului „perepis” care nu cuprinde nici de cum ideea de numărătoare ori cizlă. Cizla era felul de plată a birului țărănesc, cînd individul era înglobat în obștea satului pentru siguranța fiscală. Era de plătit de obștea satului compusă din 20 birnici o sumă de 100 lei; țărani se adunau la cizlă, se numărau și după starea fiecăruia se înscrise în tabla cizlarului din sat cit va da, 5 lei ori mai mult ori mai puțin, căci darea în cizlă era proporțională nu egalitară. Cînd unul din cei 20 țărani din obștea fugea, adică „dădea bir cu fugiții” cei 19 asiguran plata celui fugit, mărindu-și fiecare partea sa cu o nouă distribuție a părții celui fugit.

— In documentul ades de d. Bogdan nu poate fi vorba nici de cizlă nici de numărătoare de oi ori berbeci, ci de o taxă de cancelarie pentru perepis = transcriere în condicile vămii. Pere e latinescul trans, iar pis este scribere, copie, duplicat; și numai în înțelesul derivat catagrafia, recensiment de populație. Perepis e un malorusism, căci și în rusă ea și în malorusă se găsește vorba perepis ca toate derivatele ei și mai puțin în bulgară. Vorba dar în cancelaria oficială ne-a venit de la nord, și a rămas în grai cu înțeles peiorativ, ca multe site cuviate rusești: ai intrat în perepisă, ai intrat în delă, l'a făcut sprafca, etc., sunt atitea vorbe de cancelarie, cari au răsănit nrit în mîntea împrieșinaților.

— La documentul XXVIII traduce ne-exact pe hiji = casă, căci în textele slave dom este casă „gde bil dom ego” unde a fost casa (curtea) lui, iar hij este colibă.

După acest mic excurs în felul de a traduce al d-lui Bogdan se vede că d-na a evitat traducerea tocmai din sistem de a nu greși prea mult. Dar d-na ca profesor de slavistică, care face școală și e

chemat a produce un curent era obligat tocmai la publicarea diplomatei lui Ștefan cel Mare să ne dea un sistem al d-sale de traducere. Marii dascăli de slovenie din Iași și București, Evloghie, Costantin dascalul, Ioniță Stamatii, polcovnicul Pavel Debrici, nu sînt mari că știau să cetească uricile vechi, nu sînt mari pentru că vorbeau și predau slavona la școlile domnești de la sfîntul Gheorghe cel vechiu, ori la școala domnească de la Mitropolia din Iași, ci sînt mari în ochii noștri că au cultivat limba română, traducînd într-o frumoasă limbă literară uricile vechi, slojindu-ne nouă astăzi de probării în tâlmăcirea vechilor ispisoaice.

Nimic din toate acestea nu vedem la d. Ion Bogdan.

— Din faptul că d. Ion Bogdan nu traduce textele slave, cetitorul neslavist va fi lipsit de foarte multe știri din cuprinsul uricilor. Așa nu va ști sfîrșitul actelor, care cuprind în sine formula constituțională a succesiunii la tron; nu va ști formula blăstămului mare sau mic. Nu va ști numele discului care a scris uricul; nu va ști hramul altor mănăstiri la care Ștefan Vodă a făcut dania Adormirea maicei domnului (Bistrița), Ioaltarea Domnului (Neamț), sf. Paraschiva (Mitropolia din Roman), Bana Vestire (Moldovița), Adormirea Maicei Domnului (Homor), etc., nu va ști în fine o sumă de amănunte, care e de prisos a le nota aparte, căci ar fi să refacem toată lucrarea.

Mă opresc la aceste constatări izvoarte din lectura numai a 30 documente; căci lectura acestei cărți trebuie făcută cu creionul în mîna și la fiecare pas subliniat cuvîntul, raportat la text, la note, și numai așa să-ți poți face o idee de felul și trînciua lucrării. Netăgăduit că lucrarea d-lui Bogdan nu e întregă și nu satisface pe orice cetitor român și precum în „Relațiile cu Brașovul” d. Bogdan a fost silit să-și întregescă opera, tot așa va fi silit să-și întregescă și „Documentele lui (?) Ștefan cel Mare”.

Gh. Ghibănescu

INFORMAȚII

În numărul nostru de mine vom publica, după note stenografice, discursul pronunțat la Camera de către d. Al. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice, la sfîrșitul discuției la mesagiul, drept răspuns la cuvîntarea d-lui Fleva, care, a crezut de cuviință să vorbească pînă și în discuția la mesagiul, asupra chestiunii Berman Juster.

Atragem atenția cititorilor asupra documentatei cuvîntări a d-lui Badareu, din care se vede pînă la evidentă, că cumpărarea lemnului de la Berman Juster a fost un act de admirabil administrator. Tot din acel discurs se poate vedea cît de jos a căzut smolitul Fleva, acel care a îndrăznit să se facă, în plin parlament, ecoul tuturor calomniilor.

D. Al. A. Badareu, ministrul lucrărilor publice, a plecat aseară, cu Orientul-express, la Paris. D-na se va reîntoarce în țară, în ziua de 8 Ianuarie și vine, via Berlin, direct la Iași.

Aseară a avut loc, în saloanele d-nei Dr. Sculy-Legohitides, logodna d-rei Marie Antoinette Sculy cu d. M. Sturdza, avocat.

În oșară de numeroase persoane din elita ieșană, au luat parte la această serbătoare familială, d-na și d. Nestor Cincș, vice-președintele Camerei Deputaților, d-na și d. Const. Mille, directorul Adevărului, d-na și d. Const. Baloiș, primarul orașului Roman.

I. S. S. Mitropolitul Pimen și-a exprimat dorința, ca serbarea Bobotezei să se facă și în acest an în Piața Unirii.

Consiliul sanitar superior, a hotărît ca în viitoarea sesiune să se ocupe în special de căutarea tuberculozei în spitale. Părerea ce domnește în sînul consiliului tînde a obliga spitalele din țară să aibă pavilioane speciale, dacă în ele se primesc spre căutare bolnavii de tuberculoză.

D. dr. Grigoriu, medic șef al județului, pleacă mine în inspecție în județ.

Aeroplani Iași. — D-nol Ștefan Negrozzi, prefectul județului Iași ne roagă a comunica următoarele:

La 27 Mart 1913 a remis Ministerului de Războiu, suma ce o colectase pînă atunci: donseprezece mii lei. — Ministerul de Războiu prin adresa No. 432 din 9 Aprilie în schimbul acestor 12000 lei, precum și a altor sume ce se vor mai încasa ulterior și cari să se verse tot ministerului, se obligă a completa diferența ce ar mai trebui, și a cumpăra un aeroplan nou, pentru armată, care va fi botezat „Iași” și care va face primele sale zboruri deasupra orașului nostru.

Închizîndu-se acum subscrierea pentru aeroplanul „Iași” și procedîndu-se la verificarea sumelor încasate se constată că pînă în prezent, s'a încasat în total suma de 18707 lei și 50 bani neto, — din care scăzîndu-se 12000 lei primiți de Minister, mai rămîne încă un rest de 6707 lei și 50 bani, care s'a consemnat la Administrațiunea Financiară Iași, cu adresa no. 8695, tot în același scop, la dispoziția Ministerului de Războiu.

Odată cu consemnarea acestui rest de 6707 lei și 50 bani, d. Ștefan Negrozzi, prin adresa no. 8606, a intervenit cătră Ministerul de războiu, ca cel mai tîrziu în primăvara anului 1914, noul aeroplan „Iași” să fie cumpărat și să facă primele sale evoluțiuni deasupra orașului nostru.

Cîteva persoane cari încă n'au înțipiat listele de subscripțiuni, sunt rugate a le înșopia cît mai curînd Prefecturii de Județ.

Duminica trecută s'a ținut conferența cercului cultural „Românești” la școala din Gropnița-Forășii.

Toți învățătorii din cerc au asistat la serviciul divin oficiat de Preotul Gh. Ursache iar la orele 10 jum. s'au des la școala unde d. D. Ionăscu președintele cercului a tratat în sesiunea intimă „despre atenție și disciplină”.

După amiază în sala de clas și în fața unui auditor numeros s'a tratat de către D-ra Paras. Teodorescu, Rolul femeii, ca soție, mamă ca soț etc. Asemenea a vorbit Preotul Gh. Ursache „despre scderea sentimentului religios” arătînd mijloacele de îndreptare.

După care președintele cercului a făcut rezumatul celor tratate, completîndu-le cu unele scăpări din vedere ale vorbitorilor, rugînd pe săteni a face cunoscut și cele ce s'au vorbit și celorlalți săteni, cari din diferite cauze n'au putut asista.

Aplicarea noii legi a poștelor. — Prin aplicarea noii legi a poștelor și telegrafelor pe ziua de 1 Ianuarie, mărindu-se salariile, sporul convenit pe luna Ianuarie se va vîrea la Cassa pensiilor, conform legii pensiilor în vigoare.

In ceea ce privește indemnizațiile de locuință ele se vor plăti în cursul lunii Ianuarie.

Celor ce prin noua lege indemnizațiile acordate depășesc cei 4 sau 2 lei pe zi ce azi li se plătește vor primi prisosul pînă la quantumul indemnizației acordată prin noua lege pînă la Aprilie.

Tot pe baza noii legi se vor plăti cu începere de la Ianuarie cheltuielile în caz de transferări în interesul serviciului și anume:

Lei 150 pentru personalul inferior; lei 300 pentru asistenți și impiegați; lei 450 pentru oficanți inferiori și superiori. Indemnizațiile de locuință s'au prevăzut ast-fel:

Salariul pe 3 luni: București; Solina Constanta, Predeal, Clapița, Bogdan și toate oficiile din noul teritoriu (cadri-later). Saloniul pe 2 luni: Iași Braila Focșani, Galați, Craiova, Ploiești, Tulcea, Sibiu, Burdujeni, Vîrciorova, Moreni, Buzeni, Băicoi, Azuga Comarnic și Călinești. Salariul pe o lună: toate oficiile din restul țării.

Cu începere de 1 Ianuarie, elevele trecîndu-se în corpul impiegaților și anume cele de cl. III-a ca impiegate inferioare a 100 lei, cele de cl. II ca impiegate inferioare a 180 lei, iar cele de cl. I ca impiegate superioare a 210 lei; în locul lor se vor face avansări în corpul impiegaților, înaintîndu-se cîte 80—90 impiegate a 80, 100, 120 și 140 lei la grupul imediat superior.

D. Ilie Nedeleu a fost numit pe ziua de 1 Ianuarie controlor cl. la corporațiile din județul Iași, în locul d-lui I. Grigoriu, trecut ajutor-comptabil.

D. Alex. C. Coroi actualul-supleant la sect. II a trib. local a fost înaintat procuror de secție la același tribunal, în locul d-lui Nicolae Corodeanu, demisionat.

D. Mihai Esianu, actualul magistrat stagiar la judecătoria ocolului Șipote a fost înaintat supleant la secția II-a a tribunalului local.

D. Robert C. Ulrich, licențiat în drept de la Facultatea de drept a universității locale a fost numit magistrat stagiar la judecătoria ocolului Șipote.

Cu ocazia sărbătorilor de Crăciun d-na Constanța Ghika a trimis președintelui societății Pinea sara-ilor, patruzeci de pachete de tutun, care au fost distribuite săracilor împreună cu mici ajutoare bănești oferite de președinta societății.

La masa din zilele de Crăciun nu s'a cerat săracilor bonuz, în schimb li s'a dat pe lângă o masă bună și meze-luri trimise în acest scop de fabrica Noak și cozonaci trimiși de frauzzeria Grünberg.

La primărie s'a lucrat azi pînă la ora 1 după amiază. Funcționarii au luat apoi vacanță pînă la 2 Ianuarie 1914.

Crimă.—Evreul Avram Lupu zis Fănuță, din Podul-Illoaei pe cînd mergea cu măruri de băcănie spre Erbiceni, a fost întîmpinat de individul Alexa Stoian în estate de 60, ani, lucrător pe moșia Mălăești și de loc, din Serbia.

Stoian a somat pe Lupu să oprească căruța. Apoi a încercat să-l jefuiască. Lupu a încercat să se opre și atunci agresorul l'a izbit cu o bardă ucizîndu-l pe loc. În urmă, Stoian s'a suit în căruța victimei sale și s'a întors în Podul-Illoaei. Aici, pîrînd suspect, a fost arestat și luat din scurt, a mărturisit crima.

Mine se va face autopsia cadavrului.

Ministerul de instrucție a dat cite 2 zile libere, pentru Ianuar ori Februar, tuturor învățătorilor care sînt casieri ori comptabili la băncile populare.

Aceasta în vederea încheerii bilanțului anual.

Toți d-nii revizori școlari au fost convocați la minister, în interes de serviciu.

Postul de conducătoare de grădini de copii din comuna Focuri a fost transferat la Tîrgul-Frumos.

Conducătoarea a fost numită d-ra Victoria Ștefăniu.

In comuna Balcești, Focuri, Cep-lenița și Scobinița s'a declarat epidemia de scarlatină.

D. dr. Grigoriu medic șef al județului, a luat întinse măsuri pentru combaterea epidemiei, izolîndu-se bolnavii și făcîndu-se desinfecții radicale la locuințe.

Din ordinul direcției generale a serviciilor sanitar moșia din Comuna Cotnari a fost suspendată pentru neglijență în seveciul.

Marile Serbări de la Societatea de gimnastică, Sport și Muzică.—Societatea de gimnastică Sport și Muzică, credincioasă tradițiilor înrădăcinate deja în spiritul public, a organizat și anul acesta splendide serbări, care vor atrage și delecta în chip minunat pe locuitorii vechii Capitale a Moldovei.

No s'a cruțat nimic, făcîndu-se toate sacrificiile de timp și materiale, întru asigurarea deplinului succes al acestor serbări, cu care publicul nostru e atît de obișnuit, în cît atribuie existenței lor o imperioasă necesitate distractivă și organizică.

N'au fost, de asemenea, nimeni neglijați, ast-fel că toată lumea va avea parte de distracție, care vor înveseli și amuza, în chip plăcut, după vîrstă și predispozițiile fie-cărui.

Ast-fel, pentru copii s'a aranjat în ziua de 31 Dec. între orele 3—8 o frumoasă serbare a copiilor—cu un program cu foarte multă grijă și cu bun gust întocmit.

Se va începe printr-o alegorie de 12 splendide tablouri vivante, organizate de către d. profesor I. Bejan, cu subiecte luate din Sf. Scriptură și referitoare la

sărbătorile prin care trecem. Vor urma apoi coruri, cîntec de stea și urături; iar la sfîrșit un bal de copii.

Natural, nu va lipsi nici frumosul pom cu totul variat împodobit, nici ademenitoarea tombolă, la care au colaborat toate magazinele de jucării din străinătate, inclusiv Nürnbergul.

A doua serbare, va fi în aceeași zi seara, constituind „Revelionul”. La orele 11 jum., pe scena de teatru a societății anume amenajată, va trece anul „1913” lășînd să urmeze cel nou „1914”, care va saluta lumea prin urări de noroc și fericire. Apoi va urma masa.

Finalul seratei, care va putea fi cît de mult prelungit îl va constitui „balul”.

Ultima distracție din acest ciclu, pe care în israza aceasta, Societatea de gimnastică o va oferi pub icului nostru, va fi mult așteptatul bal constatat din ziua de 8 Februarie.

E de prisos a mai insista asupra modului de organizație a acestei ultime se- rate, de oare ce frecvenții vizitatori din anii trecuți, ne vor ușura cu mult misiunea, obligîndu-se într-o a spune d-lor în-șiși, celora ce n'au luat parte, tot ceea ce au văzut și simțit, fiind prezenți la balurile mascate, organizate pînă în prezent de societatea de Gimnastică. Doar aîta tot vom mai adăuga; în anul acesta s'au rezervat, pour la .bone bouche, surprise noi, prin inovații cu totul perso-nale, care vor entuziasma, extaziind publicul.

Cea din urmă veste plăcută, pe care, o mai facem să fie da asemenea cunos- centă de pe acum, e că la toate aceste serbări, Societatea si-a asigurat concursul muzicii reg. XIII, pusă direct sub conducerea mult răsfațatului de către Ie-șeni, și valorosului ei șef, căpitan Vlăduță.

Comitetul executiv al notarilor a hotărît să stringă într'un volum toate cuvîntărilor rostite la congresul ce a avut loc în zilele de 26, 27 și 28 Decembrie a. c.

Economii purtător de cruce C. Păun parohul parohiei Birnoschi din Iași, a fost decorat cu răsplata muncii clase I pentru biserică, în urma propunerii d-lui ministru al cultelor și instrucției publice.

Medalia s'a oferit prin decretul regal No. 7044 din 21 Dec. și s'a înaintat prin ordinul administrației casei bisericești No. 43515 din 23 Dec.

Felicităm pe părintele paroh C. Păun pentru distincția bine meritată, mai sles că-i vine în urmă recunoșterea meritelor sale de către d. ministru al cultelor și instrucției publice.

Serviciul sanitar local a procedat la o radicală desinfecție a sălilor și antretrelor licenței naționale.

De asemenea s'a desinfecțat cu etruva una din sălile institutului Grigorian.

D-l Dr. An. Gasti, subdirector general al casei centrale a meseriilor a pe- trecut zilele Crăciunului în orașul nostru.

CALOSI SOSONI

CU MĂPĂ TRIUNGHIU

Russian-American India Rubber Co.

„TREGOLNIK” St. Petersburg

Sucursala : București, Strada Sărindar 22.

(numai pentru engros)

România.—Judecătoria Ocolului II Urban Iași.—Publicație.—Mejstărea Sa Regele prin înaltul decret No. 6850 din 16 Decembrie 1913 a bine-volit a ierta de plata amenzilor care n'au fost încă percepute și de pedeapsa închisorii pe toți acei care au răspuns la ordinul de mobilizare a armatei din acest an, fie ca soldați activi și de rezervă, fie ca voluntari, precum și pe toți acei care au îndeplinit un serviciu obligator în armată pe timpul mobilizării și care se găseau condamnați definitiv la acea dată a decretului de mobilizare (23 Iunie 1913) pentru tot soiul de contravențiuni și pentru delictele de loviri simple cu incapacitate de lucru și din imprudență (art. 238, 239 și 249 cod. pen.) injurii prevăzute și pedepsite de art. 300 c. p. și înstrăinare de obiecte sechestrate prevăzute de art. 330 al. I c. p. și delictul silvice.

Pentru aducerea la îndeplinire a acestui decret se publică spre cunoștință generală că toți cei aflați în categoria decretului de mai sus, care sunt executați sau care știu că au să fie executați, să se prezinte la judecătoria cu dovezile că au fost mobilizați și că au făcut vre-un serviciu obligator în armată pe timpul mobilizării și să ceară scutirea de pedeapsă, fără care nu ar putea înceta urmărirea în contra lor.

Biserica din Răzoare se intitulă un non volum de „Nuvele și Schite”, editat și pus în vânzare de „Viața Românească”.

Este primul volum al mult talentatului scriitor G. Galaction, unul dintre puținii prozatori cu adevărat originali pe care i-a produs publicistica noastră în acești din urmă cli-va ani.

Punând în vizare acest volum cu titlul romantic și atât de sugestiv, editura iașană face, în ajunul anului nou, cea mai plăcută surprindere și cel mai util cadou numeroșilor iubitori de bună literatură.

Doi cazuri noi de scarlatină s'au declarat în strada Săvescu, disp. III-a.

E vorba ca una din tipografiile locale să devină proprietatea clubului liberal din localitate.

Duminică 29 Decembrie s'a efectuat un parastas la biserica Vovidenia pentru pomenirea fostului profesor și director al Seminarului Veniamin, răposatul arhiepiscop Ieremia Galațanu.

Parastasul s'a făcut din inițiativa și cu cheltuiela noului arhiepiscop Alexie Craioveanul. Serviciul dăruiește s'a efectuat de I. P. S. Sa asistat de preotul Ștefan Dăru, de Ec. Gh. Florescu și diaconii T. Opreșanu și Scriben.

Fapta cinstește pe noul arhiepiscop, căci probiază, că „a nădit vorbele Sf. Apostol Pavel: „Aduceți-vă aminte de mai marii voștri, cari v'au vestit cuvântul Domnului”.

La școala Evanghelică din localitate de sub direcțiunea d-lui profesor Perschmann, a avut loc în seara de ajun sărbătorirea Krishtbaumului.

În saloanul splendid aranjat în ghirlandă de brad, a fost aranjată o mică scenă, pe care elevii școlii au jucat o foarte drăgălașă comedie.

A luat parte pastorul protestant cu d-nu, consularul austriac, d. Weber, d-na dr. Riegler și foarte multă lume din înalta societate germană.

Programul între altele a avut un foarte frumos număr în tabloul viant, în trei părți, reprezentându-se de micii elevi ai școlii după celebrul tablou al lui Murillo „Creașă”. Au fost de asemenea aplaudate și admirate numeroase de concert din program și în special bucățile executate de d. Perschmann, care posedă o voce de tenor și distinsă școală muzicală, cum și bucățile executate de d-sa din violă.

De asemenea foarte mult au plăcut recitățile făcute de elevii și elevile acestei bune școlii a orașului.

Necunoscuți au pus foc la un stog de fân al lui V. Lupa din satul Păun. Fianul a fost distrus cu desăvârșire. Se face cercetări.

D. prof. dr. Negel, fiind suferind, a plecat la Berlin pe timpul vacanței, spre a se căuia sistematic.

Copila Natalia Ion Pomrlă, în etate de 2 ani și jum., din Țuțora, fiind lăsată de mama sa singură în casă, s'a apropiat de foc și a fost complex carbonizată.

Cu prilejul sărbătorilor de Crăciun Societatea „Pinea Săracilor” a distribuit prin președintele sa d-na dr. Riegler, suma de 1200 lei, la o sută de nevoiași din doli-se cite 10 lei numerar, 200 kgr. lemne și un leu pentru transportul la domiciliu. Ajutoarele au fost date la persoane absolut nevoiașe și sărace, cea mai mare parte, orbi, paralizici, bolnavi și văduve recomandate de doamnele din societate după ce le-a vizitat și găsit că sunt vrednice de ajutorare.

Ecou.—Sunteți informați că de la 1 Ianuar 1914, se deschide marele depozit de cherestea înființat de Pradul Moldovei, societate în nume colectiv pornită sub cele mai frumoase auspicii.

Din această societate face parte și d. Carol Michelson, un tânăr versat în această ramură și a cărui cinste și corectitudine este o garanție pentru publicul leșan.

P. S. Sa Arhiepiscop Alexie Craioveanul, a oferit corului mitropolitului din Iași 50 de franci, fiindcă a cîntat în ziua de sf. Ștefan, cînd a săvîrșit sfînta liturghie în catedrala sfîntei Mitropolii a Moldovei și Sucevei.

O măreață reconstituire istorică din epoca bizantină rege Henric III al Franței, reprezintă astăzi seară Luni 30 Decembrie, cinematograful Pathé-Frères, din sala Circului Sidoli. „Contesa de Monsoreau” este titlul acestei grandioase piese, adaptată fidel după romanul celebrului romanțier francez Alexandre Dumas-tatăl.

E un film merit a face epocă în cinematografia actuală prin fidelă reconstituire a fastului și curții franceze din secolul al 16 lea.

Măiastra înscenării, cinematograful, reînvie splendoarea zilelor glorioase ale Franței din veacurile trecute, făcîndu-ne să reținem, adev. adev. Totul este fidel reprodus, exact redat după documentele istorice păstrate în arhivele Franței și episoadele interesante cîntese de marele romanțier francez Alexandre Dumas sunt excelent narate pe teatrul nostru ecran.

„Contesa Monsoreau” e un roman istoric trăit, în care se desfășoară iubire și intrigă, pasiune și crîmă, compioțul spadasinilor ducelui de Anjou, învins prin eroismul și dibăcia contelui de Bussy.

Filmul „Contesa de Monsoreau” nu e numai distractiv, ci cuprinde în același timp părți instructive, pagini însușite din glorioasa istorie a nobilului neam: Francezii.

Programul fiind extraordinar de mare (5 acte) spectacolul va începe fix la ora 9 și un sfert.

Mîncă Marți pentru ultima oară: „Contesa de Monsoreau”.

Noul program viitor se reprezintă poimîne Mercuri 1 Ianuarie, două matineuri (3 și 5 ore), și reprez. seară la 9 ore. Program absolut nou, special alcătuit pentru ziua anului nou.

Noua orchestră sub conducerea talentatului și simpaticeiului capel-maistru Const. Lazar, acompaniază desfășurarea pieselor.

Serviciul telegrafic și telefonic al „Opinieii”

Serviciul Telegrafic

Explozia din New-Castel

New York.—O explozie s'a produs în minele de cărbuni din New-Castel (Alasca) în momentul cînd 200 de lucrători se aflau în mine.

Sunt numeroși morți și răniți.

Turcia și insulele Egee

— Ruperea negocierilor turco-sirbești —

Constantinopole.—În urma declarațiilor făcute de cercurile oficiale, după care Turcia e hotărîtă să-și mențină punctul ei de vedere în chestia insulelor, ziarul „Tanin” declară că Turcia nu va ceda nici odată în chestia insulelor, ci va apăra prin toate mijloacele punctul ei de vedere în fața Paterilor.

Negocierile turco-sirbești sînt considerate în cercurile diplomatice ca rupte, de oare-ce delegații nu s'au mai intrunît de două săptămîni.

Cercurile sirbești declară că această întreprindere se datorește cererilor noi ale Turciei.

Lupte în Albania

Valona.—În ultimele zile au fost ciocniri lingă Polis, la 6 ore de parte de Ebasan, între jandarmi și partizanii lui Essad.

Aceste ciocniri mai continuă.

Situația politică bulgară

— Probabilitatea dizolvării Sobraniei —

Sofia.—Agrarienii, refuzînd sprijinul lor guvernului, consiliul de miniștri, prezidat de rege, a deliberat asupra măsurilor de luat.

E probabil că Sobrania va fi dizolvată. Această hotărîre va depinde de ședința de mîine a Sobraniei.

Ambasador decorat

Petersburg.—Țarul a conferit ordinul „Alexandru Newski” ambasadorului austro-ungar conte Thurn Valsassina, care părăsește postul din Petersburg.

Insertii De ziua ta

Arhidiacone Ștefane, Cel ce-ai iubit pe Dumnezeu, Privește faptele umane Ce-mi-au zdrobit sufletul meu!

Bătut cu pietre-ai fost, știu bine. Răsplăta mare'n cer ți-au dat. Eu astăzi viu plîngînd la tine Să-mi dai ce alții mi-au luat.

Sunt două zeci și opt de erne: Aveam un Ștefan și-o Ștefană!... Dar astăzi am un cer ce-mi arde Doar lacrimi, lacrimi, tristă mană.

O sfinte Ștefane ești mare, Și mult serbat-ți ziua ta. Te rog cu lacrimi, dă-mi răbdare Să pot vedea minunea ta.

O, sfinte Ștefane ai milă Și'n cer te roagă pentru mine: Ca să mai am o zi senină, Ori ia-mă, ia-mă sus, la tine M. V.

Frizeria de Dame VOGT

face cunoscut că domnișoara coafeza artistă pentru orice fel de frizură și postică s'a întors din București din concediul de Crăciun și stă la dispoziția onor. Dame pentru orice coafură.

Onor. persoane cari doresc să se coafeze sunt rugate a se inserie din timp.

Cu stima
GEORGE VOGT

S. MAGDER
AVOCAT
Strada Căpitan Păun No. 8

Interpelarea din Sobranie

Sofia.—Deputații socialiști au interpellat pe Ministrul de războiu, asupra faptului că în temnițele militare se jîn a-restați 2000 de soldați, dintre acci cari se pedeseră armatei române, în timpul Campaniei.

Ministrul a declarat că va răspunde peste cîteva zile.

Lupte între greci și albanezi

Belgrad.—Ziarul Balcanii afirmă, că la frontiera greco-albaneză au avut loc erii lupte crîncene între voluntari greci și trupele albaneze. Sunt numeroși răniți în ambele părți.

Organizarea armatei turcești

— Generalul Liman, inspector general al armatei —

— Pentru mărirea flotei turcești —

Constantinopole.—După un comunicat oficial, ministrul de războiu—considerînd că comanda primului corp de armată ar cere cea mai mare parte din activitatea generalului Liman, în paguba înaltei sale misiuni de inspector general al armatei, din care ministerul de războiu așteaptă cele mai frumoase rezultate pentru reorganizarea repede a armatei — comanda corpului I-in de armată va fi încredințată unui ofțer general turc, ajutat de un ofțer de stat major german.

Subscripțiunea pentru flotă continuă aici în mod activ.

Consiliul general al Capitalei, în urma cererii ministrului de interne Talaat-Bey care era de față, a votat prin aclamațiune principiul surtaxei pentru flotă.

Cercurile Porței privesc rechemarea generalului Liman din comanda corpului I de armată și numirea sa ca inspector general al armatei, ca definitivă.

Această schimbare se datorește exclusiv ministrului de războiu Enver-Pașa.

G-n ralu Liman a răspuns că e gata în orice calitate să lucreze la reorgani-

rarea armatei otomane. Cercurile Porței recunosc că această schimbare e de natură a satisface Rusia.

Serviciul Telefonic

Incendiul de la spitalul Pantelimon

București.—La ora 3 un incendiu puternic a izbucnit la spitalul Pantelimon, unde se găsesc internați un mare număr de alienați. Panica e mare. La fața locului au plecat reprezentanții autorităților.

INTRUNIRE

Craiova.—Aseară s'a intrunît comitetul executiv liberal. Cu acest prilej și-a făcut reîntrearea în club și d. Iulian Vrăbiescu, care făcea pe supăratul de un timp.

Congresul învățătorilor

București.—Congresul învățătorilor a continuat și azi, sub președenția d-lui Ionescu Lungu. S'au rostit numeroase cuvîntări cu privire la desideratele propuse.

Incendiu

București.—La ora 2 de noapte un incendiu a izbucnit la Casele din șoseaua Mihai Parv No. 31. Pompierii sosind curînd, după o muncă înverșanată, focul a putut fi localizat. Pagubile sunt însemnate.

Schimbare de regim

București.—În cercurile politice se crede că guvernul își va da demisiunea, pe ziua de 1 Ianuarie

Conferința d-lui Rădulescu-Motru

București.—D. Rădulescu-Motru a ținut o interesantă conferință la Ateneu, vorbind despre Vocațiune.

Conferințiarul a aratat că trebuie negreșit o potrivire între temperamentul unui individ și funcția sa socială. Astfel în străinătate sunt școlii, unde părinții își aduc copii, spre a fi cercetați asupra vocațiilor lor după care abia sunt trimiși în anume școli speciale.

La Paris s'a constatat o micșurare în accidentele de automobile, după ce au fost îndepărtați acei șoferi cari n'aveau creațiuni pentru acest fel de ocupațiune. Școala viitoare va avea să se ocupe în primul rînd de creațiunea elevilor.

Încercare de sinucidere

București.—Tînărul Mitică Mihăescu, de 19 ani, din strada Martinei, a încercat să se sinucidă bînd o cantitate de spirit de natură. În stare gravă a fost transportat la spitalul Brancoveanu. Cauzele încă nu se cunosc.

Numire

București.—D. Gârleșteanu, fost Prefect de Dolj, a fost numit membru în consiliul superior agricol, în locul Prințului Stirbel numit administrator al Domeniilor Coroanei.

Demisia guvernului

București.—În cercurile guvernamentale, se afirmă, că d. Titu Maiorescu va fi primit de Soveran, mîine la ora 6 seara, cînd va prezinta demisia guvernului.

Se crede că noul guvern liberal se va constitui abia Vineri.

În cercurile liberale se afirmă, că d. Ionel Brătianu a fost invitat la Palat pentru mîine la ora 10 dimineața.

Starea Soveranului

București.—Starea Soveranului fiind mai bună, nu s'a publicat azi nici un buletin.

Soveranul a petrecut o noapte liniștită și a tușit puțin.

D. D. Moruzzi, prefectul Capitalei, a fost eri la Palat, pentru a prezenta Soveranului raportul săptămîin.

D. Moruzzi a fost primit de regina, care i-a spus că regele e mult mai bine, dar că trebuie încă să s' r: pauzeze.

La GARTENBERG FIU

Str. Ștefan cel Mare 11

A sosit noul măruri de lux, Articole de voalaj, menaj, cărucioare, precum și un mare transport de

Jucării pentru copii.

Fabrica de Vată și Plapome „GLORIA”

LAZARE & GUSTAV RECHLER — IAȘI —

Singura fabrică sistematică care rivalizează cu produsele similare streine, recomandă tuturor produsele sale de

Vată gumată pentru confecțiuni

albă și neagră în pachete a 800 și 1000 grame a 4, 6, 8, 10 sau 12 metri într-un pachet.

Plapome calitate recunoscută superioară și cu îngrijire lucrata din satin, creton, poms și atlas în orice dimensiune, precum și plapome speciale de botez.

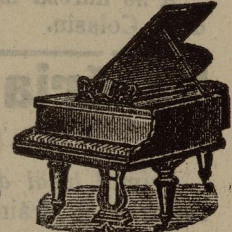
Comenzile pentru Moldova sunt a se adresa: biroului de agentură și comision Maurice Brauchfeld, Iași

Marele Magazin de Muzică „MICHELSON”

fondat în anul 1879

Iași, palatul Creditului Urban, Iași

PIANE și PIANINE

Neumayer, Schiller, Schweighofer, Steinway & Son New-York precum și din ori-ce altă fabrică se vind în rate lunare cu prejurile originale a fabricii.

Pianine electrice Kühl & Klatt—Berlin

Orchestraiome automate Peters—Leipzig

Ori-ce fel de instrumente muzicale și accesorii.

Note clasice și moderne Programul complet al Conservatorului cu mare rabat.

La cerere prin o carte postală se trimete acordorul-voiajor în ori-ce parte a țării.

I. BEINER

Str. Ștefan cel Mare No. 2 bis.

Cel mai bine și complet asortat cu INCALȚĂMINTE (străină)

Fabric. original Fortschritt și Viro calitate prima-durabilitate garantată. Jambiere de pele și stofă. Ultimile Modele pentru Domni, Doamne și Copii Transport nou de Șoșoni și Galoși (Veritabil Rusești).

Mare depozit de cămași, flanelle, cio-rapi, galere, manșete, cravate, batiste etc. Calități superioare — Forme frumoase și distins.

Mare depozit de Articole de voiaj umbrele și bastoane. Bogat asortiment de Mănușerie de la cele mai reputeate Case franceze și engleze. Precum și tot felul de obiecte de toaletă.

Toate se vind cu prejurile cele mai coavenabile. Cu ocazia Sft. serbători „Exposiție Permanentă” cu Ultimile noutăți.

Becuri electrice „OSRAM”

Au sosit becuri electrice „OSRAM” la „România Muzicală”—Iași, Lăpușneanu 24.

Prețul a : LEI 1.75. Expediție în provincie.

Becurile „OSRAM” dan cea mai albă lumină. Economia cea mai desăvârșită. Observați bine adresa.

Măruri postale ale ANEXIUMII

(puse în circulație pentru 15 zile acoum) plătim 1 LEU SUTA. A-g-mene cumpărăm orioce măruri poștale uzate documente și tablouri.

E. ȘARAGA Str. Lăpușneanu 2,—Iași

CURA Unu de Pește

Cea mai rațională de
pentru ADULȚI și COPII

UNT DE PEȘTE IODOFERAT SIMPLU și WERNER

UNT DE PEȘTE IODOFERAT cu FOSFOR

Aprobate de Consiliul sanitar superior și premiate la mai multe expozițiuni din țară și din străinătate, cu cele mai mari distincțiuni.
Unt de Pește Iodoferat simplu e recomandat ca cel mai deplin succes contra Anemiei, inflamațiunilor osoase, scrofuloza, chinduri, înclinațiuni spre tuberculoză, guta, reumatism. E un puternic nutritiv pentru persoane slăbite precum și un excelent tonic la reconvalescența sifilitică.

Pentru copiii de școală slăbiți prin munca intelectuală este un neîntrecut reconfortant. Costul unei sticle de un chilogram 6 lei, la care se adaugă porto.

Unt de Pește Iodoferat cu fosfor e un medicament special pentru copii rachitici spre a le întări oasele și un tonic prin excelență în perioada creșterii copiilor, în stările limitate și a studiului pubertății.
Costul unei sticle de jumătate kilogram 3 lei 75 bani, la care se adaugă porto.

Depozitul gen. la farmacia I. WERNER, furniz. Curței Regale Iași. Pentru București: la Drogueria I. Zaharia str. Lipscani No. 35. Pentru Craiova: la Farmacia Ed. Konteschweller.
Comenzi din provincie se execută prompt contra ramburs.

Foarte important

Adncem la cunoștința onor Public că am concedat depozitul renumitului

UNT-DE-LEMN

marca „PRINCESE“ garantat pur d-lor FRAȚII SMIRNOV și garantăm că va fi servit din acest neopozit cu marfa noastră originală garată peră.

Caisson & Brocard
Fabricanți
Nice (Franța)

De Inchiriat

zare o casă cu 4 odăi, coridor de sticlă, bucatărie, pivniță și grădină, Str. Nicolina 70, Tramvai la scară.

A se adresa în str. Albinet 22 Iași, la d-na Colasiu.

Berăria „LUTHER“

— PI.ȚA UNIREI —

Primal local de consumații cu băuturi indigene și străine.

Bucătărie de prim rang. Mincă caldă și reci la orice oră din zi și noapte.

Bere specială din renumita

Fabrica „LUTHER“

Bere neagră Bock și Bere blondă a la München.

CONCERT

sub conducerea maestrului Gh. Drigo

Sîmbătă, Duminică și sîrbătorile

Matineu de promenadă

Localul este încălzit cu calorifere.

Se primesc abonamente lunare.

Banchete și Nași cu prețuri cit se poate de avantajoase.

HOTEL EUROPA de prim rang, camere de la 3 lei în sus, calorifer și lumină electrică.

Sub conducerea cunoscutului

Antreprenor, I. ZENTNER.

Renumitul magazin

s'a mutat sub Hotel Continental, Piața Cuza-Vodă.

A apărut:

Noua lege a firmelor

Toți comercianții să se grăbească să și-o procure pentru a se conforma. Noua lege prevede amenzi pînă la 5000 lei pentru contravențiuni.

Se află de vânzare la Tipografia H. Goldner. Un exemplar 25 bani

De Inchiriat

o odă în d-
leidure Mar
gubes str. Stefan cel Mare No. 27 mobilată sau nemobilată.

Prima Franzelărie Națională

— DE LUX —

M. Grünberg (fost Forș)

Este în totdeauna cea mai bine asortată cu: Chifle de apă, Colăcei, Covrigei cu sare, Franzele de apă, de lapte și cu cartofi, Porumbar, Brăileni, Cartofe mici, Coțici, Colaci, Kaisersemel, Stanghe, Chifle, Cozonaci, Chifle cu nuc, Cozona i, Grafte și Brăzoaie.

Primește as-minea comenzi speciale, pentru orice fel de ocaziuni.

Cu ocazia Sf. Sîrbătorilor. Laboratoriile de l. cru, sunt din nou amenajate și înzestrate cu cupitoare speciale și mașini moderne, puse sub directă conducere și supraveghere a d-lui M. Grünberg, cunoscut onor clientele, ca vechiu specialist în această branșă, așa că onor clienți, precum și onor public în general, vor fi pe deplin mulțumiți, procurându-și cu încredere, tot ce atinge această branșă de la

Prima Franzelărie de Lux

M. GRÜNBERG

Str. I. C. Brătianu 168.

Rog. Onor. clienți a observa bine, alți firma cit și No. ca să nu confundă a dresa.

Telegramă Urgentă

Războiul pe toată linia

Flota generală gata de plecare

La Luzăr loeet în str. Maro

Asalt de „Fine Bijuterii“

Adevărate minunății

Ceasornice de precizie

Ultima invenție

Mindre podoabe de frumusețe

Pentru cadouri la logodne și pentru mirese

Cu mic cu mare dați năvală

La Luzăr loeet în str. Maro

Cărnă s'a dus vestea peste hotare

Că vinde mai efțin ca ori și care.

De inchiriat

de la Sfintul Gheorghe 194

localul berăriei „Carul cu bere“ din

strada Anastosie Pana No. 35.

A se adresa proprietarului, d. Petigrew strada Banu 16.

O moară cu totul modernă

cu motor de benzină cu două cilindri de

pietre a 42 se vinde în condițiuni avantajoase cu înlesnire de plată. A se adresa la administrația ziarului.

Absolvent

al Școlii superioare de Comert, dispunând de ore libere arajjează registre la comertul.

Doritorii se vor adresa la ziar.

Mașină tipografică

(Schnellpresse) sistem nou format No. 6, în cea mai perfectă stare, funcționare ireproșabilă, se vinde din lipsă de loc.
Adresa la tipografia H. Goldner

Doctor A. SPIRT

Specializat la Paris și Berlin în boalele de

Gură, Gît, Nas și Urechi

reintorcindu-se și-a reluat consultațiunile în

Str. Lăpușneanu No. 18, vis-a-vis de Farmacia Konya

Monteur special în instalațiuni de apă și canal, după o lungă practică în România și străinătate fost șef monteur în această branșă, căut post.

Adresa: Norbert Brecher

Weggasse 4 Czernowit

Borhotul

F. bricel de bere „Zimbru“ strada Păcurari No. 91 este DE VÎNZARE.

A se adresa la Fabrică.

DE VÎNZARE

pentru strămutare de domiciliu:

1) Una vie numită Mitoc satul Todireni, comuna Ciurea jud. Iași, întindere de 30 ha pămînt, compus din 16 ha arătură, 5 ha fînă, 8 ha pădure tină, cu foarte mulți pomi roditori; casă, două crămi, casă pentru vier, două fîntni. Via este împrejmuită cu sîci și este răs-cumpărată. 8 km. depărtare de oraș.

2) Una vie în satul Lunca Birnovei com. Ciurea, 6 ha întindere, 2 ha jama plantată cu vița americană, al 3 lea an, restul arătură, fînă și pădure tină, casă pentru vier, fîntină. Via e răs-cumpărată.

3) Două rînduri de case str. Albinei, No. 12, Iași, un rînd cu patru camere și paravane și un rînd în două etaje compus din șase camere și 3 bucătări, cu pivniță sub ele, ogradă și cu 4000 m. p. loc deșebit.

4) Un rînd casă mahalaua Broscăriei 98, construcție nouă, compusă din 4 odăi, 2 antreturi și alte atenanse, cu grădină cu pomi roditori și pentru zarzavaturi, locuță de proprietar unde doritorii se pot adresa.

Cadoul de Anul Nou

mai potrivit și mai folositor

pentru elevi, studenți și intelectuali

nu poate fi de cit un

DICTIONAR LATIN-ROMIN

de

I. NĂDEJDE

Ediție de lux, legată — 12 lei

La Tipografia H. Goldner

Vind casele

din str. Romina No. 9.

Adresați-vă la proprietar dr. Se-găreanu în Caracal.

Depozit de cărți postale

En-gros și detalies

M. H. SCHOENFELD

(LIBRĂRIE)

Strada Lăpușneanu No. 10. (Vis-a vis de farmacia Frații Dr. Konya).

Face cunoscut onor. clientele că a primit un mare transport de cărți postale ilustrate din cele mai frumoase, sub-jete noi și alese ca: Mignon, Perechi, Tipuri, Peisage, Flori etc. etc. Asemenea a mai primit un mare asortiment de modele noi cu motive alese de

CRACIUN și ANUL NOU

ultimele creațiuni.

Preț-cureat de En-gros:

Presate (chromo) Lei 3.50 suta

Gelatine „ 4.80 „

Gelatine aurite „ 5.50 „

gelatine roșie „ 5.90 „

Platin veritabil „ 6.50 „

Platin colorat „ 8.50 „

Sepia veritabil „ 7. — „

Sepia colorat „ 10.50 „

Deviza mea este, vind astin ca să vind mult.

A sosit și un mare transport de jucării.

M. H. SCHOENFELD.

O veste bună!!

Nu comandați nici o haină pînă nu vizitați

Magazini „Lumei Elegante“

Asortat în totdeauna cu cele mai bune stufe engleze și franceze, precum și ultimile modele de veste fantezie.

Magaziul „Lumei Elegante“

Str. Caza-Vodă, 42

Sanatorul Dr. Tzaicu

IAȘI, str. ZMEU No. 3

Chirurgia. Complet și perfect instalat din punct de vedere chirurgical. Sali speciale pentru operațiile septică și aseptice. Sală de sterilizări cu aparatele cele mai noi. Instrumentar ireproșabil. Se practică ori ce intervenții.

Secțiunea de Chirurgie ortopedică prevăzută cu o instalație specială de Mecanoterapie.

Se aplică aparate ghipsate, bandaje, se face gimnastică ortopedică, redresări, extensiuni etc. Se tratează: deviațiile coloanei vertebrale, Mal de Pott, coxalgii, fracturile, luxațiile, artritile, ankilozele etc. etc.

Faceri. Sală specială. Moașă diplomată în permanență.

Medicină. Se primesc toate maladiile. Se tratează bronșite cronice, emfizemul pulmonar, scleroza pulmonară, aderențele pleurale

cu aparate de gimnastică respiratorie.

Boli nervoase Electroterapie, curenți electrice, băi electrice, masajele vibratorii electrice, epilație electrică. Hidroterapie.

Se tratează sifilisul prin noile metode: injecții Ehrlich (606) sau mercur după indicații. Se execută toate regimurile. Se fac analize de sînge, urină, spută; sero-reacțiunea Wassermann. Se primesc în pensiuă convalescenți și infirmi.

Directorul și internul locuiesc în sanatoriu. Ingrijire serioasă și foarte conștiincioasă. Prețurile adaptate la toate straturile sociale, Policlinică, consultații între 1—3 p. m. Prospecte la cerere. Telef. 52.

Laboratorul de Analize Medicale și Industriale

Doctor A. Rătianu

Chimist diplomat de la Universitatea din Geneva

— IAȘI — Strada Cuza-Vodă (Golia) 46 — IAȘI —

Execută: Cele mai complete analize de urină, din punct de vedere chimic și microscopic; Analize chimice și microbiologice de lapte de la doici; Analize bacteriologice de spute asupra bacilului tuberculozei; Analize de secrețiuni uretrale asupra Gonococilor Neiser; Analize alimentare de vinuri, lapte, făinuri etc.

Analize de stufe din punct de vedere a compoziției și a conținutului în lină, bumbac sau matasă etc. etc.

Cereți instrucțiuni pentru orice analiză.

O fotografie

bine reușită obțineți totdeauna numai la Fotoglob Electric

Sigmund Packer

Str. Lăpușneanu 34

Magaziul de Confecții

PENTRU DAME

Maximilian Demek

s'a mutat în strada Lăpușneanu

(Cosele d-nei Drossu)

Magazin-ocupat înainte de firma Sali Porjes

Se recomandă pentru confecționare de Rochii Tailleur și de Bal, Soiree, etc

— PĂLĂRII MODEL —

Se vind Stufe, Garnituri, etc. Se îmbracă Bumbi din stufa clienților. Se plisează orice stufe.

Rochii gata de la 70 lei în sus.

Expoziție de modele de Rochii, ultima creațiune

FABRICA DE

Cafe turcească și coloniale

SETRAC H. OHANNESIAN

Este cea mai bine asortată în Undel-mart de la cele mai renumite fabrici fra-nțuzești, grecești, și turcești, Cafea Mar-tinică, Ceylon, Moca, Santos, Jafa, A-merica și Henriol. Cea rusesc, englez, indian și franțuzesc Colonial.

Rahat de Constantinopol, Smochine și Malaga de Smyrne, Marmelade și Cora-mele rusești, Cacao și Ciocolate de la cele mai renumite fabrici.

— Conserve „COROANA“ —

Dacă doriți să fiți bine serviți cu marfă proaspătă și mai efțin ca or-unde vizitați Magazinul de Cafea și Colo-niale

Setrac H. Ohannesian

str. Cuza Vodă 42

Doctorul C. I. Parhon

Profesor de Clinica boalelor ner-voase și mentale.

S'a mutat în str.

Anastasiu Panu 8

Consultanți 6—7 seara

Grigore Dimitrescu

profesor universitar—fost magistrat

AVOCAT

S'a mutat în strada Buzdugan, 1.

(casele Teodor)

Consultațiuni 7—8 seara.

Consultanți 6—7 seara

Facem Cadou 7000 ceasornice

Suntem decisi să dăm gratis, 5000 ceasornice cu scumol de a răspândi mai mult ceasornicele noastre cronometru DELTA și aceasta numai în schimbul plății lucrului, adică cu 11 Lei bucată. Ceasornicul cronometru DELTA, este un ceas de precizie de mare eleganță modernă, montat într-o cutie de argint gloriu și care costă 20 Lei. Avem dispuse pentru acest scop 50 gen de 2000 de ceasornice DELTA aur pentru domni și doamne. Acest ceasornic posedă asemenea un excelent mers regulat. Cutiile sunt fabricate din metal DELTA care au pierd nicio dată culoarea aurului și care este acoperit printr-un procedeu electric cu un strat de aur veritabil astfel că după apărarea lor, este imposibil de a distinge aceste ceasornice de acestea de aur veritabil. Aurul DELTA este acum cea mai bună imitație de aur și îl găsim în 15 ani. Aceste ceasuri costă de ordinul 30 lei, dar noi dăm gratis aceste 2000 la d-ni și d-ne, numai în schimbul plății lucrului, adică 11 lei bucată.

Garantăm în scris timp de 3 ani bunul mers al acestor 2 feluri de ceasornice. Este în-terdus să facem cu aceste ceasornice și noi presupunem că în schimb veți recomanda ceasornicele și casa noastră cunoscutilor dumneavoastră. Puteți pricepe gela-sia că va dăm un ceas în radevar bun și ireproșabil pentru că în urma recomandărilor d-voastră, noi contăm pe alte cumpărări, cari singure acestea ne vor lăsa un beneficiu.

Posedăm deja o mare cantitate de cereri pentru ceasornicele noastre gratuite și așcuți pus la dispoziție va fi probabil curând epuizat.

Dacă veți să profitați de această ocazie care nu va mai fi a două oară, binevețiți a-ne trimite cu înțelegerea curierului comanda și veți primi un ceasornic de care veți rămâne încântat și care va da servicii prețioase n timpul vieții d-voastră. Trimitem ceasornicele franco de vamă, contra ramburs sau p-ata înainte Pentru porto și ambalajă vă socotim 1 leu.

În cas de nu vă convin luăm înapoi marfa. Lezări foarte moderne în argint gloriu asortate la aceste ceasornice cu lei 2.50 în loc de 3, în aur DELTA cu lei 3.50 în loc de 8. Adresați comanda la

Maison d'exportation R. FEITH, Lugano (Suisse)

Francați scrierile cu 25 bani.

